

Ужгородська "Свобода" приносить під по-
вищою назвою таку знамениту замітку: "Чишен-
ня української землі від рідного елементу при-
бирає чимраз ширші розміри. Пани положили
хочуть показати, що воля нашого народу, вияв-
лена на з'їзді молоді, яка протестувала проти пе-
реслідування українських культурних робіт-
ників і проти анкидування їх з нашої землі, — це
для них "ніщо", бо вони пани на цій землі і дроб-
лять, що захочуть. Останніми днями виповнів
право побуту на нашій землі заслуженому по-
етові С. Червасенкові та його дружині, професо-
рові ужгородської гімназії Бачинському, який
був організатором "Гласту" і організатором
"Прогресу" Дівиновичі. Крім того усувають з на-

АДВОКАТ

Д-р Володимир Кульчицький

б. віцепрезидент Суду

відкрити канцелярію в Станіславові
вул. Шиндлярського ч. 1 а. (будинки польського Союзу)
1929

шої землі артиста театру „Просвіти“ Самойловича, виконав державну службу професорові гімназії в Берегові Василю Пачовському і учителів школи із Сваляви Балицькому. Плани думали, що тим убуто наш національний розвиток, або бодай залишають нас, позбавивши нашу землю найкращих культурних робітників. Але ні, плани Це нас ні не зломить, ні не знищить у нас того, що у громадянства незнищенне, коли він має бути добрим патріотом. Звертаємо цим увагу розв'язаних чинників на цей акт нищення людських істот, який наші наші тільки адлячість і які, де, речі кажучи, віду молоді не робили і взагалі не мали до нього ніякого ні посереднього ні безпосереднього відношення”.

ЗАМІТКИ І ВІДГУКИ.

Чим радуються сенсаційні органи?

Рівночасно в двох львівських сенсаційних органах, а саме у „Слові Польським“ і в „Дзвеніку Львівським“ появилися однозвучні замітки. — в першому під назвою: „Декларація вуйтуф руських в воєводство станіславовським“, а в другому під назвою: „Характеристичне іпшєви життя руського“. — такого змісту: „У зв'язку з поміщенням в своєму часі заміткою про аустрацію сянтинського повіту, переведену воєводою д-ром Наконечніковим. Ключовським у днях 5. і 6. серпня ц. р., подаємо додаткову промову, яку виголосив вийт громади Задубровець. Василь Загарук, а яка то промова свідчить про приналежності „руського“ населення: „В імені громади Задубровець складаю пану Воєводі голд і честь, як також задоволення, що на жадання Річпосполитої Польської ставимо всі до диспозиції як один муж. Колот спокую і ріжниць народівних ганьбимо, як також бажавмо жити аі всіми горожанами Річпосполитої Польської. Витавмо пана воєводу яко достойника і представителя уряду сердечно словянським звичаєм хлібом і сіллю“. Наведений текст подаємо дослівно за обома пазаваними в торі органами, де він поданий у такій формі по українськи тільки у польській транскрипції.

Видно велику силу уявляє собою українська соціальська маса, коли навіть такий (як вище наведено) привіт одного вийта на санаторії робить аж таке велике враження, що вони вважають за доцільне публікувати промову в характері якогось надзвичайного політичного сукцесу. Вільше на маршесі цього листа писати хіба не треба.

Д-р ІВАН БРІК.

Зі Львова до Кембрідж.

Бажко було мені перерипати, чи точніше хіпчати свої ферії, покидати село і спокій. Ко-мунізм і нас не любий спокій? Думаю, що щиро відпочують мін настрій і ті, що відпочивають після гнаної праці і ті, що свого спокую не порушувать нічим і ніколи. Цеж арештою одна з найвиразніших примет нашого громадянства і тому... чам так добре.

Ну щож, — виїхав, бо треба було. Дорога зі Львова до Кракова пацікала. По-над підійшов точно і їхав добре та заносивував нас до сну. А всі ми в моюму відділі їхали до Відня. Дорога далека, то я почали дрімати, а дехто й спати. Нарав стація Дембца. В коридорі крик і... кондуктор відчинив двері, ми ариваємося, аж у відділі „забетали“ вже голосно дві ланичони і „щобетали“ про ріжні свої пригоди аж до Тарнова. Ми подивилися дивікатів, тих паночок і дивентельменство кондуктора. Чи на три чверти години їзди совісно було нас будити? Та годі. Хто платить, має рішє право. І я пригадав собі, як то наші солдани товпаліся по коридорах, по платформах, висюють цілими годинами, щоби тільки не перешкодити „панам“. Жаль і соромно.

Чеська границя. Від Пржерова аж до Голон-ла на місці втрубаних колись лісів величезні простори молодого ліса, лісових культур. От господарюють, не шкода і податків платити. Жаль, досада рвали мое серце, бо перед моїми очима з'явилися жахливі картини повеней, обдірані з лісів наші гори, наші незрегульовані малюнки, але і страшні ріки. Ну, це теж господарство!

А зороти? Які вони різні, гладкі, починаю-

ОСИП СТЕФАНОВИЧ

РАНІШЕ РОМАН ЗУБИК

Львів, вул. Галицька ч. 16.

КОВДРИ, КОЦИ І ПОЛОТНА.

НА МУЖЕСЬКІ ОДИНІЯ

ВОЙНИ КРАЄВІ І АНГЛІЙСЬКІ

У ВЕЛИКОМУ

ВИБОРІ.

Жіночий мировий конгрес.

Прага, 26. серпня 1929.

Дня 24. ш. м. розпочалися в Празі в будинку Аграрної Палати наради VI. Конгресу Міжнародної Жіночої Ліги миру і свободи. На Конгрес приїхало біля 200 делегаток із 20 держав світу, між ними з Далекého Сходу: з Китаю, Японії та Індії. Найчисленніші є делегації з Англії, Зєдинєних Держав Америки, Німєччини та Чєхословаччини.

Нарадами проводить голова Міжнародної Ліги, американка мїс Джейн Адамс, яка приїхала на конгрес не вважаючи на свої старечі літа та недугу. Між учасницями стрічаємо багато визначних пацифісток і відомих діячок ріжних ірцій, між ними великий відсоток посолок (нпр. англійська посолка Елєн Вількінсон, канадійська Агнес Мєк Фейл, бельгійська Лісі Дежарден, данська Гельга Лярсєн, австрійська Еммі Фрайндліх). З трьох міжнародних мов переважає на конгресі мова англійська.

Зовнішні різці конгресу дуже скромні. На відкритті не було ніяких офіційних привітів від чєського уряду ні господарів м. Праги, ніяких прапорів, музики, ні інших зовнішніх акєсєрій, що підносять блєс міжнародних зїздів. Дуже характеристичним моментом є недостача всякого зацікавлення конгресом серед чєської публіки і прєси. На вечірньому мїтінгу дня 24. серпня, сєля „Народного Дому“ до половини порожня і двічі повторюються з боку публіки спроби за-каламутити протєстаційними окликами хїд на-над. Пацифістичні ідеї не захоплюють чєської публіки.

Слідні також внутрішні тертя в провіді Ліги між радикальними і поміркованими напрямком пацифізму та між прихильницями комунізму і ліберальної демократії. Кілька національних секцій Ліги представляють собою картину повної ворожєності. Наслідком ідеологічного розбиття Ліги та недостач організаційного апарату, за що відповідальність паде на чєську секцію, конгрес робить враження радше невеликого зїзду ніж міжнародного конгресу.

Програма конгресу так уложена, що перед

полуднем відбувається ділова частина, себ-то звіт, вибори і т. і., а після полудня ідеологічні реферати на пацифістичні теми. Перший день, себ-то 24. серпня, присвячений був справі роззброєння, день 25. справі конфліктів, що повстають на господарським і соціальним підкладі, третього дня обмірковувано політичні причини ворожєності та методи їх мирного подолання. Слід підкрєслити високий рівєнь рефератів та чимало знаменитих промовиць.

Українські делегатки беруть пильну участь у нарадах конгресу та мають свої заступниці в двох конгрєсових комісіях (всіх комісій разєм працює вісім); а саме на внесок п. Зелєневської вибрано п-ню Б. Баран до резолюційної комісії, а п. Залізєняк до комісії пляну майбутньої праці. Дня 26. серпня, коли кожна національна секція дістала 3 хвилини часу для представлення своєї діяльності, здала звіт в імені української делегації п. Б. Баранова.

Крім цього бере участь у конгрєсі в характері референтки, запрошеної Екєкутивною Лігою, п. посолка М. Рудницька. П. Рудницька анголо-сила дня 26. серпня (у частині програми про політичні конфлікти) реферат на тему: „Національне питання і його мирна розв'язка“. Реферат був прийнятий конгрєсом дуже прихильно. (Звіт реферату подамо в слїдуючих числах „Дїла“. — Рєд.).

В характері гостей прислухувалися нарадам конгресу п-ні проф. Софія Русова, п. З. Мірна і інші українки, що перебувають на еміграції в Празі. Треба жаліти, що саме такі жінки, як загально шанована сєніорка нашого жіноцтва п. Русова та пос. М. Рудницька лишаются поза делегацією. Для чужиниок цей факт є зовсім незрозумілим.

У сєстїбулі Аграрної Палати зєртає на себе увагу столік „Українського Жіночого Союзу і ЧСР“, якого головою є п. З. Мірна. На століку приміщені ручні роботи в українським національним стилі, виконані членами Союзу, здебільше студентками вищих шкіль, які часто удержуються з праці власних рук. — Н. І.

КІНО

„Стилево“

Шашкевича ч. 5.

Нині в дні відкриття — сенсаційна подвійна програма 18 актів **Лїлє до Путті** в прекрасним еротичним фїльмі — — — **Грішниця** також дуже жєла Лявєра дє Плянте в „Невинному збиточнику“. — Цїм мїсць від 30 сот. до 2— вєд. — Найкраща сєля у Львові. 1929

чи від Чєхословаччини, кїнчаючи на Англії. Чув я, що і в нас є на дороги окремі фонди, що власники авт платять високий податок. А тут ні доріг, ні ...грошей.

Дуже мені подобалися ті робітники, що працювали на залізничім шляху без сорочок. Те саме доводилося мені бачити і в Австрії і у Франції. І гігієнічно, і економічно, і естетично. Миліше дивитися на здорове, мускулярне людське тіло, ніж на брудні, пір'яні лахи. Чєський і французький робітник робить це вже хїба не з бїди. Вміє цїнити здоров'є і кишеню.

А тепєр загадка! Минаємо Гєгєнав. Питаю товариша подорожї вїдєвця, що це там за фабрика. Довїдуємо, що цукроварня, одна на всю Австрію. Очевидно, що запотребування покрити не може і тому спроваджують цукор з Польщі, але... але... в Австрії продають його дешевше, ніж у Польщі. Чи це даруюк в вїдєчності за пошитою австрійсько-цєсарську політику? В кожному разі ми платимо за той дарунок дуже дорого.

Або друга загадка. У Пржерові за з ч. к. 50 с. дістанете пару великих теплих козабєсок із допит великою булкою. Все те свіже, смачне, не тому, що ми голодні, а справді. А в нас? І не докупитеся, хоч свиней досить і експортують їх з Польщі сюди.

Мїєт на Дунаю і вже Відєнь. Якби він тепєр? А добре я знав його. З вїлка поїзду бачите могутній, високий пам'ятник Лясаля, і комплекс високих кам'яниць, збудованих громадою Відня. Такі домї, зовсім новє місто, є і в XVI дїльниці, а може ще й дєйде. Вибудували їх громада за гроші „дєкєторського податку“. Із нас жинцем лупать той податок, відносно навіть дуже високий, і нема ані домів... ані грошей.

Відєнь, колись веселий, безжурний Відєнь посумнів, опустил голову. Лише будівлі, прєгарний Рїнг, особавно частина дє унїверситет, ва-

туш, театр, парламент, опєра, музеї бург — сєд-чать про колишню силу, блєс і багатєво.

Рух на вулицях менший, хоч і чєрєз акта більш голосний. Коло 10-ої вїпочі життя замєрає. А колись Відєнь починає тоді щєйно жити. Заходите в аналомий ресторани. Де колись їздити сміх... нїво, тепєр за столом ту і там по їздити, випють 2—3 пива і то „Лягер“, ає пїльє-нер, посидить спокійно і до дому. Життя дороє. Дорого і в крамницях і в кавар'єях, ресторанах, готєлях. І нічого дивного. Відєнь подібний до пір'яної голови, яка держиться ще одєю звязкою.

Ех, Відєнь, Відєнь! старий грїшник, тяжко спокотував свої грїхи. А тих грїхів багатє-багато, а найбільше супроти українського народу. Вірність „тирозців сходу“, теплою кров'ю податком платив за свою неволю українським маріа. І величї державні будівлі міністерств і парламент могли бєгато сказати, як обдурєно Австрію і як безжалісно торгєвано тілом українського народу. А найбільше могли бєро-ти сказати австрійські сєльони цєсаря Франца Йєсєфа, і той дє нараджувався аі своїми міністрами, і той дє приймав графів і князів, і той дє у-пульнує під вїчком вїдповіа на малі краєвої української депутації на доконувані над українським народом злочини і надумиття: „Алї майє Гєррєн“.

Минулося. Так, минулося! А чи ми з того дєчого навчилися??

Тепєр за і шїльга проходить цілі дєсятия (тепєр 42) компат повних цїнних гєбєлів, обра-зів, мистецьких виробів, оглядає дороги, роз-кїшні меблі, звичайне старомодне оздоблєнє зїлє-цєсаря і подібне цєсарєво, можемо за зїлєм ш-цєсаря оглянути і столову заставу і скарєницю.

В „бургу“ приміщені ріжні інститутції, а головний партїний, дє стояла вїйськова сєрєва-можемо відпочити і подивитися руху... особу-

І от вже — по відусті!

Чи не уживав ти за багато соняшних купелей і маєш веснянки на обличчю?

НЕ ЖУРИСЯ — НЕ ТУРБУЙСЯ

Лешніцера мазь і мило

ці знамениті, спеціальні препарати уявляють тебе від веснянок

В аптеках і прокуренях мазь 3-15, мило 2-10. — Де нема, просто у фірмі Aut. Drapca i Ska, Bielsko.

Підсумки.

(Довис а Волин).

Коли яканебудь політично-громадська група підіймається якось завдання, повинна бути приготована на те, що українське громадянство займе щодо неї відповідне становище. Рів часу — то для групи досить значний кавалок часу, щоб похвалитися наслідками своєї праці. Особливо, коли заповідалося П багатого.

Справді, група волинських санаторів українського походження, яка нараховувала в своєму складі по обчисленню „Ниви“ докторів, професорів, редакторів, інженерів, банківців, адвокатів то-що, — заповідала голосно устами свого „Ідейного“ провідника Певного, що зобов'язує школу, зреформує церкву, розбудує господарче життя, словом, ушасливіть Волинь, приймаючи П до добродієств західно-європейської культури.

До переведення цього великого завдання були покликані тільки вибрані а вибраних, мудрі а наймудріші, чесні а найчесніші. Що-правда, ми були призначені до того, що загальну політику для всіх українських земель під Польщею переводила завжди україн. парлам. репрезентація, а ми займалися практичною роботою на місцях. Але мимо того а цікавістю придивлялися до постання новоповсталого на Волині групи. Що-до мене-особисто — признаюсь публічно, що я вірив, що ця група дещо вдасться зробити. Справді, обставини склалися в такий спосіб, що і волинський воєвода і чоловік репрезентанти української санацийної групи були майже „свої“ люди, бо належали колись до одного українського кабінету міністрів. Крім того, до групи належали такі „аси“, як М. Левинський, П. Пилипчук, прот. П. Пащевський а інші бувають українські достойники, яким не можна ні в чому відмовити, бо не вільно в групі річі відмовляти, якщо обов'язує в житті засада відчуженості а прив'язаності.

У мене повстав лише сумнів у зв'язку з тим, що вожді санацийної групи відразу зробили певний „подвиг“ заявляючи, що на Волині, нічого нема! ані культурно-освітньої праці, ані господарсько-кооперативної, бо — навіть народу не має, а є лише якась етнічна маса. Це було дійсно неабияким подвигом, бо санацийна група від-

ся і ант, що проїждять брамами а подвір'ями цілентарського замку. Там можете побалакати і зі стареньким емеритом, який адвентується у вікна парадних комнат, нарікає на глуму австрійської політики і впевнено час, що ще вернеться в швейцарство і колишній Австрія, бо нові держави не можуть удержатися.

Знаю, що австрійська політика була глупа, але не знаю, чи бажання колись здійснитися. Нарешті, тутешня група, на якому вирросло нове життя, скромніше, але вільніше і справедливіше.

Австрія не живе коштом і кривдою інших народів. Люди працюють щільно і обмежують свої потреби. Ввозять і вугіль і сирівць, виробляють свої вироби, головню свирині, білий, забавляють і меблі. Відель користує дуже багато а побуту туживця, яких число зменшує місячно 30 до 40 тисяч.

Творим нового ладу, Адлерові і двома його товаришам, відзнача австрійська республіка поставила гарні погруддя.

З такими думками а враженнями та діями, що порушеною годинкою їду на збори.

Важко вигідно, куди вигідніше від тих, що ми а них анимально їдемо. Носі чепні. Ждуть на нас, обидливий місце. Свісток відзнавчистів тощо.

Вірвально; тарні, інові артистичні будівлі, і як випогоджені, Околиця гарна, в чим абагато є. Мель, Дунай і Пехлери, де бачите працювати замки, де є мавзолей Фердинанда, артистична престолюсалина, що з його об'ємом розгорілася велика війна. Висхід на етапів рухомі війни а лакусами, школярою, напроками. І і гарний буфет на пероні. Чим-айти на кожному кроці — претарна гармонія культури а інтересу.

(Докладання буде.)

Ідеальний середник, що самий пере і пере все,

що тільки можна милом та водою випрати. Отже білі і колірне білія; вовняні, шовкові матеріали, фіранки, дивани і т. д. Дешево і без труда усуває РАДІОН всякий бруд. В кожному отже господарстві стане, як одинкий середник до прання

RADION

разу сама себе обезцінювала. Як-що нічого не має, то яка цінність самої групи? Жадна, бо контрагент в парі десятків інтелігентів для протинної сторони не уявляв ніякої цінності. Цей контрагент мусів адатися виключно на заску а до-бру волю другого чинника, а в цьому заключалась слабкість українських санаторів.

Але ми, що стояли поза цю групою, не хотіли утруднювати її положення. Було ясно, що після негачі всього на Волині, санатори а під знаку Певного нічого не осягнуть. Тому мовчали, тим більше, що в гру входила такої ваги справа, як затвердження Статуту Брацтва а кількамільйонним майном або дальший розвиток української гімназії.

Перепахував, всі картини санаторам Певний, „теоретик цієї групи. Передовсім, він ні з того ні з цього розпочав скандальну кампанію проти існуючих українських організацій та їхніх керівників. Очевидно, для унагледження тези, що на Волині „нічого не має“. З керівників зробив злодіїв, карєрєвців, неуків і антидержавників, а з інституцій „політичні стави“. Після цього почав рятувати „загубачу“ українську справу на Волині творенням справивіж вже „політичних плянуків“. А наша інтелігенція, як петруши, куди П потягули — туди пішла. Смикнули до „Рідної Хати“ — опинилися там; смикнули до „Кредитного Банку“ — пішла до Банку; смикнули до Брацтва — пішла до Брацтва; смикнули до Т-ва ім. Лесі Українки — а там вона ливилась.

А все це відбувалося під гаслом „волею найкращих синів українського народу“. Коли мова про „Прогрєс“ чи Банк — тоді народу не має, бо є етнографічна маса; коли річ зайшла про новотвори — тоді і народ ливився в „кращі сини“ його. І не арати, чи більше в цьому глумити чи шарахатися? Так чи інакше, але з ментом повстання новотворів вже очевидно було, що програма ушасливлення Волині провалилася остаточно.

Не маючи змоги опертис на адобутий капітал попередніх років, „санатори“ змушені були творити новий капітал („новотвори“). Створивши новотвори — змушені були вступити в боротьбу зі старими існуючими інституціями для позискання тих же „етнографічних мас“: щоб адобути авторитет і етерти за всяку ціну з лиця землі існуючі авторитети.

Отже, до злогодійного дня замість боротися за проголошену програму вони борються з українським національним рухом на Волині, зневажають його, негують, ослаблюють. Полюдському, шкода цих абаламучених людей. Так посміялися над ними, як посміявся Певний, так обернути в ніщо їхні може і добрі наміри; так осміштити їх ельоквенційні буфони — і найлютіший ворог не потрапить. — (Докладання буде.)

Сесія Ради Ліги почалася.

З Женеві повідомляють, що в п'ятницю 30. серпня ц. р. відбулося прилюдне засідання Ради Ліги Націй під проводом прес. Персі Алі Хана Феррелі, на яким обговорювало менше важкі справи. Виключні державні мужі, як Бріан, Гендерсон і Штрессман не були прибули до Женеві. Бріан аступатиме шеф видаю Ліги Націй на Кел Орсей Массебаль, а Гендерсона держ. атасє-кретар закорд. справ Далтон.

Звільнювання Надренії починається 15. вересня.

З Берліна повідомляють, що звільнювання Надренії починається 15. вересня ц. р. Англійські і бельгійські війська покинуть Надренію протягом 3-ох місяців. В тому самому часі англійські французи другу смугу Надренії. Третю покинуть зараз по ратифікуванні плану Юнга в райхстагу. Німеччина покриве 30 міль. м. окупційних кошта а решту інші держави.

В Палестині криваві заворушення продовжуються

Англійські війська б'ються з арабами.

З Лондону повідомляють, що в Сирії, Арабії, Мезопотамії і Забордині організуються арабські відділи, які приготавляються перейти до Палестини. Також араби а Геджасу горячково приготавляються до походу на Палестину.

Араби проти декларації Бальфура.

Кожної хвилини може розгорітися повстання арабів проти Англії. Поки що арабські провідники повідомляли англійський уряд, що спокій в Палестині наступить тоді, якщо Палестина отримає конституційний устрій для арабської людности, а декларація Бальфура, що проголошила можливість створення народньої держави для жидів, буде знесена.

Збори в мечетах.

З Багдаду повідомляють, що в п'ятницю 30. серпня ц. р., як в дні магометанського свята, по всіх мечетах відбуваються збори вірних. Задумують вислати до англійського уряду ноту з протестом у зв'язку з кривавими подіями в Палестині.

Проект скликання мандатової комісії.

Віденська преса привносить вісті з Женеві, що число петицій, які вплинули до Ліги Націй з приводу кривавих подій, шораз більше зростає. Араби теж анесли петицію, в якій домагаються анесення декларації Бальфура. Тому в кругах Ліги Націй задумують скликати на надзвичайну сесію мандатову комісію, яка обговорила би палестинське питання.

Місто Сафет горить.

З Каїра повідомляють, що в п'ятницю в Сафет прийшло анону до заворушень. Араби підпалили нафтові підприємства, а опіся інші будівлі. Є 9 жидів убитих.

В Яфі і Гаїфі заворушення повторилися.

З Бейруту повідомляють, що в п'ятницю повторилися заворушення в Яфі і Гаїфі. Араби напали на урядову будівлю в Гаїфі. Англійські морьки при допомозі танків розігнали арабів. З Палестини надходять тривожні вісті, що араби даа нападують на жидівські колонії і нищать їх до тла. З Каїра повідомляють, що 1.500 бедуїнів вирушили з Бар Шеба на північ. Англійське військо заступило їм дорогу і розігнало їх.

В справі школи Шашкевича.

Вже від року тягнеться будова нашої школи ім. Шашкевича і не може діти до кінця. Минулої осені були виведені мурі і поставлений дах, а на весні порішила Міста Рада довершити це діло. Однак зайшли труднощі і робота не є ще покінчена. Треба налітис, що це станеться на рік.

Очевидно, що такий стан мімає численні родичі, які не знали, чи будова буде а свій час готова і куди привалять їм по фєріях віддавати своїх дітей на науку. Тому повідомляю ВП. громади, що будова не буде топер покінчена, і що плуку в школі ім. Шашкевича вестимуть цього року ще дальше і давних будинках: для хлопців при вул. Скарбівській ч. 26., а для дїчат при вул. Вірменській ч. 23.

Пі школа аніма Вам уже від довгих років. Она мала талановитих учителів і учительок, які сповняли ширі і совісно свої обов'язки як педагогів і вихователів. Пенно, що всі діти, які виховали в цій школі, згадували відтак відносно своїх учителів і учительок, а тарний діточий хор який чути було в невіді і спля в церкві, був прилюдним доказом релігійного виховання дітей і приваляння їх до свого образу.

Тому напсьуйте в цих днях Ваших дітей до своєї школи (вул. Скарбівській ч. 26.), тая освідомайте і загляньте до цього і інших. Пам'ятайте.

Реалізуйте ключ: свин до свого!

Робітня футер ЮЛІАНА ГЛУШЕВСЬКОГО

Львів, вул. ГОРОДЕЦЬКА 97.

Приймає всякого роду футер до роботи по дешевих цінах.
— Спеціаліст жіночих плащів та галanterійних робіт.
183

те, що тільки в рідній школі найдуть вони таку науку і виховання, які українським дітям потрібні: навчатись любити і цінити свій нарід, свою церкву і своїх українських родичів, і навчатись там ширшу освіту. Не допускайте, щоб діти у наших школах змешувались, щоб поодинокі класи стаяли або наших учителів редуковано і віддалено від нас. Нашого населення в місті багато і тому поступаймо вперед і ростім, а не завертаймося назад. Почекаймо на новий будинок ще один рік.

Розуміється, що коли деяким дітям було би задалеко ходити до державної школи ім. Шашкевича в середмісті, то нехай вступають до приватних шкіл Рівної Школи, які є на кожному передмісті

проф. о. Александер Стефанович.
орд. делегат у Шкільн. Миській Раді.

Дивогляди.

Найгарніша погана.

У американським місті Буффало мільонер Брюс видав 50.000 дол. на оригінальну премію: премію жіночої гідності. Хотів він після стільки світових красунь нагородити якусь найпоганішу жінку, щоб осолодити їй гірке життя. Американська преса називає цей ідеал поганої жінки, вибраний знавцями, тільки по імені Бессі. Є це стара панна, схожа зовсім на шимпанса.

Почта раз на три роки.

На Атлантийським Океані лежить англійський острів Трістан да Кунга, куди висилають із Лондону пошту, коли набереться більше листів і пакетів. Остання пошта пішла туди в березні 1927 року, найближча піде весною 1930, бо раніше не виплатиться туди відправляти окремого корабля.

На випадок простуди, гриппу, запалення горла, нудоти, при мерзових боліх і домашню користь — треба подбати о щоденне, правдиве випорожнення і в тій цілі заживати цілі складни природної, гіркої води Франца Йосифа. Опіні університетських клінік стверджують успішне і прихильне діляння води: Franciszka Józefa Жодати в усіх апіках і дрогуеріях. 200

НОВИНКИ

— Фотограф Янушевич, вул. Вінцентого Поля ч. 1. (бічна Зеленої), Тел. 5960. 983 7—?

— Українське Товариство допомоги інвалідам у Львові прохає нас подати звітку, що львовяне на лікування в Черну склали 20 зол. 35 сот. з льотерії розіграної там на попелничку зроблену з чернавського гіпсу д-ром Чаплинським. 1 дол. складала окремо на агадану цілу п-ні І. Левницька, що виграла лос.

— Михайло Голинський виступить гостинно на сцені львівського міського театру перед своїм виставом на Радянську Україну не три, як було в нас подано, але два рази, а саме: дня 2. вересня в „Тосці“, де співатиме партію Кавардосі і дня 5. вересня в „Аїді“, де співатиме партію Радамеса.

— Львівська темна хроніка. Нову крамницю з футрами обікрали вчора зломники у найближчій сусідстві вчорашньої при вул. Legionів 39; набрали вони шкірок на 7.000 дол. Цього тижня що дня нова крамниця з футрами обікрадена. — Арештували у Львові якогось тихого громадянина з провінції І. Зюлкеніча, який має одночасно дві законні жінки в двох різних містах. Він є настільки джентельменом, що не хоче виявити їхніх ілаочих прізвиськ. — Через Лавочне з Мадярщини львівські контрабандисти перевозили шовк у кошниках, на яких був невинний надпис „виноград“.

— Військова служба. Мін-ство воєнних справ видає розпорядок, щоб всі резервісти, які досі не були на вправах з яких-небудь причин, зголосились до них від 23. вересня до 19. жовтня. Підстаршини підуть на військові вправи від 23. вересня до 19. жовтня.

— Талант. У Любани арештували гімназичного Куделовича, одночасно маляр-артиста, який допомагав своїй біді у той спосіб, що підмалював на вексах чужі підписи, а відтак векси не викуповували.

— Річні вістки. Париська поліція дала доручення власникам кін, щоб в „денних оглядах“ не заважали знимок з гаскової конференції. тому,

що цим можуть дати привід до демонстрацій публіки. — У Гент помер у 50 р. життя фламандський поет Вестіне, професор університету. — Як стверджує загальна європейська статистика перебічний європонець живе тепер 60 літ. Перед війною жив 50 літ, в рр. 1830—40 — 35 літ, в 17-ім віці 30, а в 16-ім усього 20 літ. — У Мілані перенесуть зі старого шкільного будинку музей Верді до театру „Ла Скала“; є там гробниці композитора й його жінки, його рукописи і різні пам'ятки. — Синод православної церкви в Польщі відкинув пропозицію маріявітських єпископів, які хотіли зєднати оба обряди. — Венізелос вибирається в подорож по європейських столицях. — В околиці Одеси при розкопках віднайдено майстерню для обробки різних металів аперел 2000 літ; також кілька вулиць з фундаментами старинних будівель. — Англія мала 19. серпня ще 1,162.300 безробітних. — У Мілані помер 78-літній артист Ендікта Раймбаха, що був в останніх роках постійним партнером Елеонори Дузе.

— З підбігунових тайн. Маємо новий матеріал до історії людської культури. Данський професор Теркель Матіссен при співробітництві молоді американської студентки Ляг вибрались до Гренландії для розшуків за слідами первісної культури ескімосів і дійшли в околиці Інуусук до цікавих вислідів. У глибині двох метрів під землею найдено верству подібну до шарів найдених уже раніше на північній бігуни в Америці і на Алясці. Найдений матеріал (срібло з деяких посудів) казав би прийняти, що є сліди не культури ескімосів, а якась європейська, арабська чи індійська. Д-р Матіссен є тої гадки, що в країні ескімосів мусіли жити колись європейці і що їхня історія зв'язана з долею давніх вікінгів. Не є також виключена теорія, що згоджується з вірою одної індійської секти, яка вірить, що первісна коліска людства — раю — була на північній бігуни, що на протязі століть змінився основно свій клімат. Якщо ескімоси жили колись поруч з європейцями, то ці європейці різнилися від ескімосів так само як ми нині від мешканців Конго. Все це питання, над якими вчені думатимуть ще довго. Американська студентка, що приїхала до Гренландії з Америки, є донькою професорської пари з університету в Колумбії.

— Статистика подруж. Визначний париський лікар-психолог д-р Жабо поставив собі цікаве завдання: простудіювати обстановку, серед яких живуть подружжя пари в Парижі всіх можливих класів суспільності. Він присвятив цим студіям кілька літ невтомної праці і знайомився особисто з тисячами подружж. Мав він доступ до аристократичної богемії, передлягався, щоб як робітник або ремісник побувати в хаті середньої міщанської класи й пролетарської, входив навіть до дільниць, де живуть виключно жиди і чужинці. Таким робом прослідів він 45.000 випадків, маючи допомогу в інформаціях поліції, суду й прослідуючи історію подружжя процесів. Висновки ним зроблені досить цікаві: на 45 тисяч подружж у Парижі 4.170 розведені законом, себто нормальних 10 проц. як і в інших столицях. Але в 1130 випадках жінки і в 2340 мушени покинули свою „кращу половину“ (себто дім) без ніяких формальностей. У 13.400 випадках подружжя було затіяною громадянською війною. 3.400 подружж виглядало назовні щасливо, хоча це не відповідало дійсності. З усієї прослідженої суми д-р Жабо найшов усього 127 пар уповні щасливих, а 13 ідеальних. З цих 13 „шмуків“ 9 належать до дрібноміщанської класи, 2 до артистів, а 1 є пара професора й вчительки. Цікаво, чи ця сумна аналіза заохотить ученого д-р Жабо до подружж, бо досі він нежонатий.

— Жінки в Америці погн. У Нью Йорку існує окремий інститут, якого може позаздрити більш усіх інших наша країна з обох боків Збруча: інститут „Кілі“, що лікує алькоголізм. Він існував ще перед уведенням протиялькогольного закону. Тепер його поширюють новими павільонами, призначеними виключно для жінок. Скільки ж жінок у Спол. Державах, що не, зростає постійно. Після різних звичок перенятих еманципантами від мушени прийшла черга і на нахил до алькоголю. Давніше піли в Америці тільки робітничі, що заливали горілкою своє горе, тепер починають пияти жінки купці, промисловці і вілких професії.

— Французький Голівуд. У Франції заснували підприємство з капіталом 50 млі. фр., з метою утворити фільмову промислу на зразок Голівуду на французькій Рів'єрі. Між Марсєй і Ніццою виберуть простір, де можна буде побудувати всі потрібні будівлі, згідно з останніми вимогами техніки. Прегарні кімнатичні умовини і краєвиди в цій частині Франції промовляли вже не від нині за вибором цього місця, де зрештою й так роблять численні фільмові знімки.

— Вже появилася новий Устав церковних Богослужень на рік 1930, накладом однієї священичої кооперативи „Власна Допомога“ у Львові, вул. Копицької 1. Р. пов. При висліді нового

кождин суми

хаті має

ЦИКОРІЯ Кольба

Устава пригадує Управу довжників, що за- платили належності за попередні Устави і шематизм за р. 1927. Залігачим зі заплатою, Устава на р. 1930 не висилаємо. Члени кооперативи, які зложили повний уділ, одержать Устав по зниженій ціні 2 зол. 25 сот. (Ціна Устава 3 зол., з поштовою пересилкою 3 зол. 25 сот.). Повний уділ членський виносить 20 зол., а внесове 5 зол. — Управа. 382 1-1

— Ратунковий човен на морі грав охмкову роль, що життєві забезпечення в нашій буденщині. Чим більше непервності є ця буденщина, тим потрібнішим є життєве забезпечення, яке переводять всі Українці в своїм Товаристві „Карпатія“, Львів, вул. Руска, 399 1-1

Дуже важне для кожної мами й опікуна!

З початком шкільного року треба пам'ятати, що шкільна молодь повинна ходити в гігієнічному та у вигідному взутті. Велі ні тобто! сторони має шкільне взуття

Деліка

як незвичайно тріває і дешево (і гадки якісний лос на 3. сторони). 197

3 театру.

Дебют п. Г. Дмитрашіної у „Cavalleria rusticana“.

Для тих усіх, які знали п. Г. Дмитрашіну ще як молоденьку дівчину перед війною в наших Музичнім Інституті ім. Лисенка, зобрашений її дебют у міському театрі в ролі Сантуши (оп. „Cavalleria rusticana“) мусів бути милою несподіванкою. Співачка по дошких совісних студіях виявила на сцені вже доволі „готовою“. Її коліс невеличкий матеріал значно розширився і окріп, а всі реґістри стали вирівнані і-за впливом, що найвищий — доволі легко опановані й заокруглені. Сценічно вилася п. Г. Дмитрашіна також уже, як на перший виступ, значно завантаженою і за впливом деяких моментів „реґісти“, трохи же „роблених“, виявила навіть чимало правдивого сценічного хисту й темпераменту. Особливо коли заживиться, що партія Сантуши як голосово, так і сценічно не належить до легких, успіх п. Дмитрашіної покажеться ще далі більший. Мусимо радіти, що у нас у Львові зростає що-року число наших оперних співачок, тільки сумно робиться на душі, коли агадати, що всі вони мусять підмогати чужу оперну сцену...

Дописи.

КАЛУШ. (З документів часу). Філія „Просвіти“ в Калуші одержала на днях з кіспевого староства у відповідь на внесенне повідомлення про влаштування музикального вечора письмо того змісту: Starosta powiatowy w Kaluszu Nr. Wld. 3/29. Kalusz, dnia 22. sierpnia 1929. Do Filji Tow. „Proświty“ do ręk. Dr. Teraza Korytowskiego w Kaluszu. Zgłoszenia przez Zarząd tamt. Filji Tow. „Proświty“ o zamiarze urządzenia muzyk. wokalnego wieczoru 23. b. m. nie uwzględniam i zakazuję jego odbycia z powodu obawy zakłócenia spokoju publicznego. Przeciwnie temu orzeczeniu wolno wniesć rekurs do Pana Wojewody przez Starostwo w ciągu dni 14. Pana Wojewody przez Starostwo po doręczeniu. Zgłoszenie rekursu niema mocy wstrzymującej wydanie go zakazy. Kierownik starostwa: Kosiłowski. m. p. Зміст повишого письма не потребує коменту.

Присылайте передплату!

КАНЦЕЛЯРІЯ адвоката Д-ра Строн-
ицького в Ходорові приймає негай-
но конспієнта. Платня після умови.
381 2-3

ПАРЦЕЛЯЦІЯ — подільська земля
(зорином) в дуже доглядній поло-
женню, по уміркованій ціні в селі (х-
тська умова, негайно до побуту. — Зго-
домлення та запити про бачині інфор-
мації і усякі слати під „Подільська зе-
мля“, до нашої Адміністрації. 384 2-3

МІД ПІЧЛИНИ, абсолютно правди-
вий, без найменших домішок
купують в бачині і менших кількостях
— Згодилення під „Мід“ до Адміністра-
ції „Ліза“. 374 2-2

ПРИМУ на стапій учених. Добри-
ний зарп, розширено оліка, гік-
мазі банько. Муз. св. Терес 2 б. П.
поперг. Рудинський. 367 2-3

ЛІСОВИЙ ІНЖИНІР, на державний
службі, в карній Польщі (IX. сте-
тен), одержується з українкою до літ
32, з чорними очима, гарною і поса-
кою. — Покажі згодилення з фотогра-
фією до Адміністрації „Ліза“ під: Лі-
совий. 362 2-2

ТОВРОВЕЛЬНІ КУРСИ й. ГІРЦІ-
ШПРУНГА, вул. Личаківська ч. 34.
Вивчає: 1) одиричний, торговельний
курс для молодих, 2) ширинний торго-
вельний курс для дорослих, 3) курси
стенографії, 4) курси писання на маши-
нах — відбуваються щодня від 9-12 год
і від 3-6 год. — Початок науки 29 ч. р.
351 3-5

ФУТРА охайно продає і приймає
до продажу: „Універзум“, Львів,
Пасаж Миколаша. 311 3-15

В ДОРІ, авісний кліматично-лікарний
оселі — Пансіонат Олена отворе-
рений цілий рік. Від 15. VIII. ціни зни-
жені. Згодилення до зариду. 281 4-5

В УГОЛЬ замовляйте тільки в Україн-
ському Т-ві „УНА“ в Дрогобичі.
Ціни копацькі. 272 3-3

КОСІВ, пансіонат пані Лукашевської
порукає соняшні покої в першоклас-
ному удержанні. Від 1. вересня ціни
знижені. 259 4-2

ЛІЖКО кухонне 13 год. Сіткове 40 год.
Скрипкове тапироване 50 год. Ужи-
вальні 5. Дротані Вилдані 27. Матеріальні
3, подушки 30 год. Волосінні 75. Ото-
манні гобелінові 35. Канали розкладані
45. Буфалки розкладані 45. Ліжко жо-
вжине 200 год. ЗАКС, Лидого б. 213 6 7-7

ПАРОВИЙ БРОВАР у КАЛУШІ пору-
кає свої знамениті вироби пива:
експорти, дубельтоне, чорне у фла-
ках і бочках по цінах уміркованих. За-
рид бровару. 1995 17-2

БІЛІАНТИ, також іншу біжутерію
купують по високій ціні Домбровські-
Розвадські, Львів (Готель Жоржа) А-
дамовича 2. 190 27-2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Д-р Мирон Вахнянин

ординує від мая до жовтня

в Карльсбаді

Mühlbrunnstrasse 9. дім „Wied“.
1494 Тел. 19-91 6-8

Спеціаліст шкірних, венеричних
недуг і косметичних 7-2

Д-р РОМАН ДОЛЫНИЦЬКИЙ
орд. від 3-6 попол. вул. Глубока 10
партер. — Кварцева лампа. Діатермія.

Дентист Яків Насс

Львів, вул. Сикстуська ч. 17. П. п.
Скількиювання літаючих зубів підко-
бування в випилення зубів, без болю.
Штучні зуби в каучуку і золоті після
найновішої системи. Пациєнтів в провін-
ції полагодується в найкоротшому часі.
П. Т. Урядовим і студентам значна зниж-
ка. Тел. 65-73. 10-10

ЛІКАР-ДЕНТИСТ

Д-р С. МІШЕЛЬ
5, лікар дентистичної клініки у Відні
поверну і ординує у Львові, — вул.
Личаківська ч. 36. 4-6

Небувала новина!

Старі плашени плащі ставуть по-
явки, якщо віддасте їх до
почортання та толочення на них
футриків доселі —

з одинокій фірмі в краю:

М. Волянська

Львів, вул. Собіського, ч. 12.
Телеф. 17-04. 2-2

БОРІТЬСЯ З ШКІДНИКАМИ

ПЕРШОРЯДНА УКРАЇНЬСЬКА
КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ

МИХАЙЛА СТЕЦЯ

абсолютно заграничного крою
виконує всякі кравецькі
роботи солідно і скоро.

ДЛЯ ВСЕХ ДУХОВЕНСТВА ВИ-
ГОТОВЛЯЮ РЕВЕРЕНДИ, ПАПІ-
СТИКІ, ПЛАНЦІ, КОЛПАКИ І ПО-
КРИТТЯ НА ФУТРА

349 по найновішим візирям. 1-3

Адреса:

Львів, вул. ЗЕЛЕНА, ч. 31.

Пам'ятай!

Пропукиння (вилли), це дуже не-
безпечна недуга, якщо її не лікува-
ти. Як лише з'явиться перший
пропук, негайно зверніться до
лікаря, щоб уникнути серйозних
наслідків.

патентованих бандажів
і опасок

для чоловіків, жінок та дітей

М. Фрайліха

Львів, вул. Городецька, ч. 35.

Телефон 71-11.

Сотні людей завдячують цим
бандажам цілковитий рятують, без
операції. Свідчать про це золоті
медалі, почесний докторат, ди-
плом та пошани ВП. лікарів,
священників, асаних достойників,
військових та урядовців і т. д. —
Кожний умовий і фізичний робити-
ник знає, що від 60 літ існує
Фірма Фрайліха та що — здобула
вона собі в цій області — як
в краю так за кордоном перше,
почесне місце!
Для панів жіноча обслуга. 294

ПОЗІР!

До шановних відвідувачів цукорків
і помадок

ПОЗІР!

ФОРТУНИ НОВОЇ

як і в минулому склепі при вул. Руській
ч. 1. — звертаючись отримати з проханням —
купувати ці вироби у мене.

Маю всі сорти і мій склад є лише
кілька кроків віддалений від бувшого
склепу „Фортуни Нової“.

Громадяне міста Львова! Не поспі-
шайте чужих, а підтримуйте лише своїх
промисловців і своїх купців!

ІВАН ДЕЙНЕКА

вул. Руська, ч. 1.

Витати! Переховати! Принести!

Чи потребуєте меблів?

Та одна німцеті потрібних грошей!

Не журіться! Не журіться!

Відома фабрика меблів „ФАМЕТА“
дбає про те, щоб кожний без по-
руки за віддаванням дрібного за-
датуку — одержав всякого рода
меблі — на солоту навіть до 3-х
літ як: спальні, ідальні, мужські
покої, дубові і сазонової гарніту-
ри; також окремі меблі як: шафи,
ліжка, матеріали, фотелі, отомани,
канани до розкладування, бюрне
урядження, коши на ліжка, дивани,
хідники, диванчики перед ліжком по
незвичайно низьких цінах:

„ФАМЕТА“ фабрика меблів
С-на з о.п. Львів

Краських 18 а. Українська обслуга!

Ширіть наш часопис!

ШЛІТЬ ЗАМОВЛЕННЯ НА:
ВУГОЛЬ ТА ДРОВА

Ціни копацькі, — дотіди
усякі 3. міс. лекса. кредиту.
184 10-10

З найлучших горішно-
шеськ. копацьк. достав-
ляє скоро та точно —
українська Спілка
„ТИТАН“
Львів, ВАЛОВА 23.

ПЕРЕРОБЛЮВА-
НІЯ, тапированіх
меблів, напра-
на металеві ліжко,
дизеронани на го-
рлячо — виконує фа-
брика ЗАКС, Лидого
ч. 6. 213 5-3

Гостра зима недалеко!

Не гайтеся із замовленням на
тепле взуття як папучі, берлячі
на чоботи, пантофлі, чоботи до
гиди, подювання і т. п. — в знаний
фабриці, взуття з фільцу і шкіри:

Теофіла Процишина

Львів, вул. Пронівських ч. 4. — Телефон 59-80.

З провінції надісаяти відрисовану стопу
242 з описом бажаної сорти. 3-2

ФУТРА

мужеські і дамські го-
тові як також всім
перерібам, найдешевше і солідно наві-
чення — поручає:

Склад і ро- бітня футер К. Цвинара

ул. Крива 10. Львів — Руська 18

(козо Гіпот. Банку). 160 4-2

Людоїди, дини і парвари

не потребують знати:

„Правила доброго поведення“
(Bon ton)

Всім іншим, головню молоді, поруча-
ємо цю книжку проф. Л. Бачи-
ського. 120 ст. 60 обр. 4 год. у всі
378 книгарнях. 2-2

8 зол.

ПЕРСТЕНЕЦЬ

8 зол.

з 14-крат. золота з рубіном тьмак 7

Б. ГРИНБЕРГ, Сикстуська 4 Т. 39-22

Дешево виправи

студентські:

КОВДРИ від . . . год. 25-—

КОШИ від . . . год. 12-—

МАТЕРАЦІ, подушки, синіни

ліжка сазадані.

Дивани, фіранки, простирада

і пошевки — поручає знаний

магазин постелі

В. ІЖИЦЬКОГО

Львів, Коперника 3. Тел. 6-00-

245 10-22

ЖУРНАЛИ

ВЗОРИ

КРОЇ

МАНЕКІНИ

Р. ЛЯНДАВ

Львів, вул. Чарнецького ч. 3.

Свій до свого!

Одинока лучба зі світом!

Український Торговельний Дім
ДОРЖОВЕЦЬ І ЗАТЕЙ
Львів, Чарнецького ч. 3, телефон 6-74.

ПОРУЧАЄ

Радіо -- апарати

для Всечеснішого Духовенства, ВП. Учительства, для Ха-
Кооператив, Читалень, Касинових Товариств і др.

Продаємо за готівку і на сплату до 1 року при одержанню 25% про-
дажної ціни в готівці. — Наші 1-8 лампові апарати виконані після
найновіших заграничних візирів. Ціна за комплект — (батерія анодова
аккумулятор, голосник, пара слухавок, антена) почавши від 250 зол.

Крім цього поручаємо:

Жарівки до мешкань, бюр. та церков зісвітаними хрестами в жарівках та
всілякі арматури. — Набавимо аккумулятори. — Направлено
і продаємо різні частини до Радіо-апаратів. — Переводимо
електричні установки.